

ŘÍZENÍ DĚLOSTŘELECKÝCH SKUPIN PŘI PRŮLOMU OBRANY

V článku chci ukázat na důležitou úlohu velitele a štábu pluku (divize) při plánování bojového použití dělostřeleckých skupin a na náročnost velení dělostřeleckým skupinám při průlomu obrany nepřítele (navazují na článek VM 9/1975 „K řízení bojové činnosti ADS“).

Při plánování bojového použití dělostřelectva jsem v uvedeném článku většínu otázek řešil pro stupeň armáda. Proto pokládám za nutné zvýraznit úlohu velitele a štábu pluku (divize) zejména při řešení těchto otázek:

1. **složení a určení velitele PDS (DDS);**
2. **rekognoskace a organizace součinnosti na stupni pluk (divize).**

Při řešení otázky složení a určení velitele a štábu PDS (DDS) musí velitel pluku (divize) vycházet z toho, že zpravidla v těchto skupinách bude zastoupeno jak organické, posilové i přibrané dělostřelectvo. Počet oddílů a zastoupení jednotlivých ráží obdrží zpravidla od nadřízeného stupně velení. Složení PDS (DDS) **musí zabezpečit splnění všech stanovených úkolů za dělostřelecké přípravy a podpory útoku, ale i za dělostřeleckého doprovodu vojsk v útoku v hloubce obrany.** Velitel vychází z tohoto úkolu a při plánování, a to jak při schvalování návrhu ND pluku (divize), tak zejména při přijetí svého rozhodnutí musí respektovat některé zásady.

Hlavní a nejdůležitější zásadou je, aby dělostřelectvo plnilo úkol ve všech obdobích bez velkých změn, zbytečného manévru a za nepřetržitého velení PDS (DDS).

Nejčastějším případem u divize, která prolamuje obranu dvěma pluky v prvním sledu na směr hlavního úderu, bude u pluku na hlavním směru vytvářet velení PDS z velitele a štábu organického dělostřeleckého pluku a DDS z velitele a štábu posilové brigády. Tento případ je nepříznivější a velitel pluku (divize) má zabezpečeno, že po skončení dělostřelecké přípravy a podpory útoku, kdy zpravidla končí činnost přibraného dělostřelectva, se ve velení nic nemusí měnit. Jedině co se změní je počet oddílů, který se sníží o jednotky přibraného dělostřelectva.

U pluku na směru, který se přimyká k hlavnímu, bude velitelem a štábem PDS velmi často velitel a štáb příbraného dělostřeleckého pluku. Vyšší stupeň velení má zabezpečit včasné předsunutí velitele a štábu dělostřeleckého pluku tak, aby zabezpečil úkoly plánování. V tomto případě musí velitel pluku bezpodmínečně řešit otázku velení PDS po skončení činnosti příbraného dělostřelectva. V případě, že zůstanou v PDS nejméně dva dělostřelecké oddíly, je třeba jednoho velitele a štáb oddílu určit jako velitele PDS a již v přípravném období zabezpečit plynulé a nepřetržité velení. V některých případech bude nutné přidělit mu spojovací prostředky (rádiové stanice), popř. i některého důstojníka od organického dělostřeleckého pluku (ZV).

Velmi důležitým úkolem v činnosti velitele a štábu pluku (divize) v přípravném období je **rekognoskace a organizace součinnosti**. Jejich důsledná příprava může do značné míry ovlivnit úspěšný průběh průlomu obrany nepřítel. Zkušenosti z taktických cvičení s vojsky, velitelsko-štabních cvičení s částečným vyvedením vojsk na stupni pluk (divize) ukazují, že v mnoha případech jsou rekognoskace a organizace součinnosti zdlouhavé a často jsou řešeny méně důležité otázky na úkor skutečně důležitých a důsledkem potom je nejednotnost při plnění stanovených úkolů a **zejména není dodržena zásada, aby nejvíc času zůstalo pro podřízené stupně velení, tj. pro vykonavatele**.

Chci ukázat na to, že i tzv. „maličkosti“ jako je správná topografická orientace a zejména taktická orientace může podstatně urychlit celý průběh rekognoskace, a dále to, že vhodný způsob rekognoskace může podstatně urychlit organizaci součinnosti při dodržování některých zásad.

Při rekognoskaci velitel divize (pluku) podle Vševojsk-1-1, článek 237 upřesňuje:

1. Přední okraj nepřátelské obrany, přístupy k němu a zátarasy, opěrné body, rozmístění palbných prostředků, zejména protitankových, odkryté boky a mezery;

Přední okraj nepřátelské obrany musí určit co nejpřesněji v celém úseku (pásmu) průlomu, protože od něj se určuje bezpečnostní vzdálenost a čára zteče, které mají zásadní vliv pro činnost motostřeleckých (tankových) jednotek (útvarů) a pro činnost dělostřelectva (PDS, DDS).

Při určení přístupů k přednímu okraji je nutné se zvláštní pečlivostí upřesnit zejména ty, ke kterým povedou pochodové osy jednotek a při určení záatarasů je třeba zvláštní pozornost věnovat těm prostorům, kde budou vytvářeny průchody v zátarasech nepřítel v průběhu dělostřelecké přípravy útoku.

Při upřesnění opěrných bodů je výhodné tyto určovat v celém úseku (pásmu) průlomu zprava do leva, nejdříve opěrné body čet na předním okraji, dále obdobně opěrné body čet rot prvního sledu v hloubce a potom obdobně opěrné body čet rot druhého sledu praporů prvního sledu. Tuto kategorii objektů (cílů) je nutné dále rozšířit o místa velení, pozorovatelný, radiolokátory apod.

Při průlomu zpravidla nebude třeba řešit odkryté boky a mezery.

2. Objekty pro jaderné údery, palbu dělostřelectva a tanků v rámci dělostřelecké přípravy útoku a údery letectva.

Bez ohledu na to, že jde o bojovou činnost bez použití jaderných zbraní, musí velitel divize stanovit úkoly pro velitele oddílu vojskových raket a ten musí být vždy připraven úkoly splnit. Způsob stanovení objektů pro jaderné údery je všeobecně znám a není předmětem článku.

Při stanovení objektů (cílů) pro palbu dělostřelectva a tanků v době dělostřelecké přípravy útoku má velitel divize (pluku) určit:

— objekty (cíle), které bude umlčovat v jednotlivých palebných případech podle stanovené struktury dělostřelecké přípravy dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení,

— objekty (cíle), které budou ničit dělostřelectvo a tanky přímou střelbou (u pluku dělostřelectvo mspr, tanky tpr a PTZ msp, u divize pokud bude PTZ msd použita pro přímou střelbu).

Obdobným způsobem musí stanovit úkoly dělostřelectva za dělostřelecké podpory útoku zejména proto, že tato bude zpravidla probíhat způsobem dvojitého postupného soustředování palby. PDS (DDS) budou oddíly rozděleny do dvou skupin dělostřelectva.

První skupina bude zabezpečovat bezprostřední podporu a bude palbou umlčovat cíle, které brání v postupu vlastních jednotek, a druhá skupina bude umlčovat palebné prostředky (zejména protitankové), které brání v postupu vlastních jednotek z větší vzdálenosti (600—1000 m), a další důležité cíle. Vzhledem k tomu stanovíme úkoly na celou hloubku dělostřelecké podpory útoku, tj. obvykle do hloubky 4—5 km. Dobu a objekty pro údery letectva stanovíme podle struktury dělostřelecké přípravy. Zpravidla to budou objekty mimo dosah dělostřelectva (prostředky jaderného napadení, místa velení brigády, divize, prostory soustředění záloh) a ty cíle, které mohou lehce měnit své postavení a vyžadují ještě před údery doplňkový průzkum.

3. Směr hlavního úderu, úseku průlomu a směry útoků pluků, bojové úkoly útvarů (jednotek) není předmětem článku. Zde chci jen upozornit na úzkou souvislost šířky úseku průlomu a množství použitého dělostřelectva, kterou má vševojskový velitel respektovat.

4. Prostory bojového rozmístění (PBR) oddílu vojskových raket a palebná postavení dělostřelectva, doba a pořadí jejich zaujetí.

Zde chci zdůraznit, že není nutné těmto úkolům věnovat zvláštní pozornost, protože ND divize (ND pluku), velitelé PDS a DDS tyto prostory znají a zpravidla již je v nich hotova topograficko-geodetická příprava. Pro ostatní účastníky stačí je jen upřesnit. Naopak je nutné zejména na stupni pluk v terénu upřesnit prostory palebných stanovišť děl a tanků, které budou působit přímou střelbou, a způsob a dobu jejich zaujetí.

5. Pochodové osy, výchozí čáry, čáry rozvinutí a čáry bezpečnostní vzdálenosti, čáru zteče, počet a místa průchodů v zátarasech.

Pochodové osy a čáry rozvinutí určujeme přímo v terénu až kam je vidět jednak z hloubky (do praporních proudů), ale hlavně od našeho stanoviště k přednímu okraji obrany (do rotních proudů). Čáry bezpečnostní vzdálenosti určíme jen tehdy, když plánujeme jaderný úder na opěrné body na předním okraji nepřátelské obrany, aby nedošlo k zasažení vlastních vojsk.

Pro velitele PDS (DDS) je nejdůležitější otázkou určení čáry zteče přímo v terénu v celém úseku (pásmu) průlomu. Tato čára zteče se určuje co nejblíže k přednímu okraji, pokud je to možné za terénními vlnami, které chrání před pozorováním a přímou střelbou palebných prostředků nepřítele. Zásadním limitujícím faktorem určení čáry zteče co nejblíže k přednímu okraji obrany je **bezpečnostní vzdálenost** palby vlastního dělostřelectva, kterou nesmí-

me překročit. Tato při úplné přípravě prvků střelby činí při střelbě do 10 km a za předpokladu, že vlastní jednotky jsou v tancích a obrněných transportérech, 300 m, při střelbě nad 10 km 500 m. V případě, že vlastní vojska jsou nekryta, činí do délky střelby 10 km 500 m a nad 10 km 700 m.

V okamžiku, kdy se vlastní jednotky (útvary) při zteči přiblíží na tuto bezpečnostní vzdálenost, končí dělostřelecká příprava útoku a zahajujeme dělostřeleckou podporu útoku.

Tuto skutečnost zdůrazňují hlavně proto, že velitel divize (armády) při stanovení délky trvání dělostřelecké přípravy útoku v trvání např. 30 minut si musí být vědom toho, že ji nemůže zahájit Č-30, ale dříve o dobu, kterou potřebují vlastní jednotky na překonání této bezpečnostní vzdálenosti 300 (500) m a vedení zteče předního okraje obrany nepřítele, což je čas „Č“. Podle počtu vytvořených průchodů v zátarasech a konkrétních podmínek terénu půjde zpravidla maximálně o 2–3 minuty. V daném případě je nutné zahájit dělostřeleckou přípravu útoku v Č-32 (33) a ukončit v Č-2 (3). Nemůžeme však vyloučit i jiné varianty řešení.

Při stanovení počtu a míst průchodů v zátarasech vychází velitel pluku (divize) ze zásady, že při průlomu je třeba vytvořit jeden průchod pro každou četou. Je to zvláště důležité proto, že se to dotýká činnosti velitele PDS (DDS), ženijních i vševojskových jednotek. Průchody v zátarasech nepřítele vytváříme za dělostřelecké přípravy útoku.

6. Prostory rozvinutí míst velení.

Řešení této otázky při průlomu obrany nepřítele je důležité, protože poměrně na úzkém úseku (pásmu) průlomu máme rozmístit značný počet míst velení. Velitel pluku musí jednoznačně stanovit svoje VPS (pozorovatelnu), velitele PDS, velitelů praporů a tím i velitelů oddílů, kteří budou s nimi v osobním styku. Velitel PDS musí určit pozorovatelnu pro 2–3 velitele oddílů a tyto pozorovatelnu pro velitele baterií. Jen pro dělostřelecké velitele v úseku pluku bude to kolem 30 míst velení (VPS velitele PDS, 5–7 pro velitele oddílů, z nichž 1–2 budou z DDS, 15–21 pozorovateln pro velitele baterií, z nichž 3–6 budou od oddílů z DDS, pozorovateln velitele PTZ msp). Jednotlivá místa velení budou členěna i do hloubky, ale i tak v úseku 2 km je to mnoho a proto je nutné zvážit sloučení některých míst velení a jejich počet snížit na minimum, a dále maximálně využít velení jednotek v dotyku. Všichni velitelé baterií od oddílů ADS a některých oddílů DDS nemusí být v době dělostřelecké přípravy a podpory útoku na pozorovatelnách. Palbu mohou řídit velitelé oddílů a jen někteří velitelé baterií. Obdobná situace je i u divize a proto znovu zdůrazňuji, že určení míst velení, a to nejen VPS, ale i velitelských stanovišť (VS), je velmi důležitou činností velitele pluku (divize).

Rekognoskace vyžaduje důkladnou přípravu, na které se musí podílet celý štáb pluku (divize). Plán rekognoskace (je účelné zpracovat) by měl kromě jiného obsahovat:

- dobu a místo konání;
- účastníky rekognoskace;
- časovou kalkulaci na jednotlivých stanovištích;
- řešení konkrétních otázek na každém stanovišti.

Všechny řešené otázky je výhodné vyjádřit graficky, což na mapě v měřítku 1 : 100 000 nebo 1 : 50 000 je prakticky nemožné. Vzhledem k tomu,

že jde o prostor u pluku o rozměrech zhruba 2×5 km a u divize 4×5 km, můžeme zhotovit situační náčrt daného terénu v měřítku 1 : 5 nebo 1 : 10 000 a v něm zakreslit vše potřebné. Je to velmi dobrá a přehledná pomůcka pro velitele pluku (divize).

Velitel pluku (divize) při časové kalkulaci musí vzít v úvahu to, že po skončení jeho rekognoskace náčelníci druhů vojsk, velitelé dělostřeleckých útvarů (PDS, DDS) upřesňují v terénu se svými podřízenými způsob bojového použití jednotek a útvarů. Na stupni divize, ND divize s velitelem oddílu vojskových raket, velitelem DDS, veliteli PDS a PTZ. Na stupni pluk ND pluku s velitelem PTZ a zúčastní se rekognoskace velitelé PDS s veliteli oddílů.

Na základě rekognoskace velitel pluku (divize) upřesňuje své rozhodnutí a může přikročit k organizaci součinnosti. U divize a pluku organizujeme ji podle úkolů a má sladit činnost vojsk co do praporu i času. Podrobně ji organizujeme do hloubky bližšího úkolu.

Při organizaci součinnosti musí velitel divize (pluku) sladit:

1. Činnost útvarů (jednotek) s údery jaderných zbraní, letectva a palbou dělostřelectva, činnost útvarů mezi sebou a se sousedy při zteči předního okraje a při rozvíjení boje v hloubce.

Jako první rozebere období přesunu a rozvinutí útvarů (jednotek) a jejich činnost do zahájení zteče předního okraje. Přesně časově řeší přesun divize (pluku) z výchozího prostoru až na čáru rozvíjení do praporečnických proudů. Tuto čáru musí útvary (jednotky) dosáhnout do doby zahájení dělostřelecké přípravy. Rozvíjení do praporečnických, rotních proudů a přibližování na čáru zteče a až na bezpečnostní vzdálenost probíhá za dělostřelecké přípravy útoku. Při upřesňování jednotlivých čar rozvinutí dá velitel divize (pluku) jednotlivým velitelům přesně v terénu k určité době dělostřelecké přípravy útoku určit předpokládanou sestavu pluku (praporu) a veliteli PDS rozebrat a v terénu ukázat úseky paleb dělostřelectva podle stanovené struktury a signálů pro dělostřeleckou přípravu útoku. Na stupni divize rozebere ND úkoly dělostřelectva vcelku a velitel DDS konkrétně úkoly v terénu obdobně jako u velitele PDS. Zde se ukáže výhoda společného číslování objektů (cílů) a plánovaných paleb dělostřelectva v jednotném a rychlém pochopení. Velitel divize (pluku) se přesvědčí, zda stanovené úkoly všichni jednotně pochopili tak, jak je rozebral při rekognoskaci. Velitel pluku v tomto období dotazem u velitelů praporů zjistí, zda znají, které objekty (cíle) ničí jejich dělostřelectvo a tanky přímou střelbou v době dělostřelecké přípravy útoku. Dále stanoví signály a způsob hlášení o tom, že útvary (jednotky) dosáhly podle plánu jednotlivých čar a zejména čáru zteče a jsou připraveny zahájit zteč.

V druhém pořadí rozebere činnost v období od zahájení zteče do splnění bližšího úkolu pluků prvního sledu,

Nejzávažnějším momentem tohoto období je zabezpečení rozhodné zteče obrany nepřítel.

Rozkaz (signál) k ukončení dělostřelecké přípravy útoku a zahájení dělostřelecké podpory útoku nemohou vydat velitelé útvarů (jednotek), jak stanoví Vševojsk-1-1 článek 246, ale velitelé divízi na rozkaz velitele armády, bude-li průlom organizovat armáda. Hlavním důvodem pro toto řešení je, že velitel armády se v případě nutnosti může rozhodnout pro prodloužení dělostřelecké přípravy.

Možným způsobem prodloužení dělostřelecké přípravy je varianta, kdy

veškeré dělostřelectvo pokračuje v plnění úkolů posledního palebného přepadu. Délka prodloužení by neměla překročit dobu posledního palebného přepadu (přibližně 5–6 minut). Tato varianta však vyžaduje zvýšenou spotřebu střeliva, kterou musí včas plánovat a zabezpečit NRVD spolu s NVS a NT armády. Výhodou je, že není náročná na organizační zabezpečení a dále to, že jsou umlčovány všechny objekty (cíle) a zejména všechna ohniska odporu na předním okraji obrany nepřítele. Důvodem rozhodnutí velitele armády pro tuto variantu bude nejen to, že svazky nedosáhly čáru zteče v plánovaném čase, ale i to, že nebylo dosaženo požadovaného umlčení obrany nepřítele.

Další důležitou otázkou je, aby velitel pluku (divize) zabezpečil nepozorovaný přechod z dělostřelecké přípravy na dělostřeleckou podporu útoku. Toto může dosáhnout mimo jiné i tím, že stanoví jednotkám úkoly ničit objekty (cíle) na předním okraji obrany nepřítele palbou všech zbraní (tanků i ručních zbraní) a stanoví přesně i dobu zahájení palby (20–50 vteřin před ukončením dělostřelecké přípravy útoku). Dále obdobně stanoví pro děla a tanky (na předním okraji), které plnily úkoly za dělostřelecké přípravy přímou střelbou.

V dalším velitel pluku (divize) upřesní způsob dělostřelecké podpory útoku dvojitým postupným soustředováním palby. Uvede situaci jednotek (útvárů) v terénu (jejich postup) a k dané situaci velitel PDS (DDS) upřesní, které plánované palby vede první i druhá skupina oddílů v terénu a současně stanoví čáru, kterou nesmí jednotky překročit, pokud nebude přeložena palba obou skupin na další čáry postupného soustředování palby. Při přeložení (přenosu) palby na další čáry postupného soustředování palby musí velitel pluku upozornit velitele praporů, že rozkaz k tomu vydává sám až po obdržení souhlasu (rozkazu) od velitele divize. Důvody k tomu rozeberu dále.

2. Opatření k zabezpečení zasazení druhého sledu (zálohy) do boje a k odrážení možných protiztečí.

Při průlomu bude zpravidla bližším úkolem pluku průlom nepřátelské obrany do hloubky praporů prvního sledu. Vzhledem k tomu, že dělostřelecká podpora útoku probíhá zpravidla do hloubky 4–5 km, měla by zabezpečit i případné zasazení praporů druhého sledu do boje. Přesto je možné, aby velitel pluku stanovil úkoly veliteli PDS pro zabezpečení zasazení druhého sledu i pro odrážení možných protiztečí přímo v terénu. Dále je nutné rozebrat přesun a činnost PTZ msp pro podporu těchto úkolů.

3. Způsob činnosti vojsk po protipřípravě nepřítele.

Cílem protipřípravy nepřítele je zmařit nebo aspoň oddálit náš útok. Hlavními objekty (cíli) pro protipřípravu zpravidla budou:

- dělostřelecké baterie všeho druhu;
- místa velení, pozorovatelný a spojovací uzly;
- radiolokátory pro řízení palby dělostřelectva.

Stanovení vhodného okamžiku pro zahájení protipřípravy nepřítele ovlivňují tyto faktory:

- zjištění, že naše dělostřelectvo zaujalo bojovou sestavu (pozorovatelný i palebný postavení) a nepříteři se podařilo zjistit souřadnice této bojové sestavy (proto sestavu zaujímáme v noci a s maximálním utajením).
- nebyla zahájena vlastní dělostřelecká příprava útoku.

Nepřítel bude tudíž zpravidla zahajovat protipřípravu při zjištění přesunu našich jednotek (útvárů) a to v době před jejich rozvinutím do praporních proudů.

Velitel divize a nebo velitel armády má možnost vydat rozkaz pro zahájení dělostřelecké přípravy, umlčet dělostřelectvo nepřítele a tak zmařit jeho protipřípravu. Řešit situaci tímto způsobem je výhodné tehdy, jestliže nejde o větší časový rozdíl od původně stanoveného času pro zahájení dělostřelecké přípravy (do 8—10 minut) a v případě nutnosti se upraví délka dělostřelecké přípravy útoku. Jde-li o větší časový rozdíl, je výhodnější, aby nepřátelské dělostřelectvo, místa velení a radiolokátorů umlčela ta část vlastního dělostřelectva, které má tyto úkoly plánovány v dělostřelecké přípravě útoku.

S variantou možné protipřípravy nepřítele musí NRVD a štáb armády počítat a v „Plánu bojového použití raketového vojska a dělostřelectva armády“ jsou opatření k jejímu zmaření vyjádřena. Z toho plánu posílá výpisy ND divizí a cestou podřízenosti až velitelům PDS a DDS.

Velitel divize (pluku) uloží ND divize a veliteli DDS (PDS) vysvětlit a v terénu ukázat činnost dělostřeleckých skupin, a dále upřesní činnost motostřeleckých (tankových) útvárů (jednotek). Zpravidla tyto budou pokračovat v plnění stanovených úkolů. V případě vyřazení některého místa velení (pozorovatelný) určí způsob jeho nahrazení a převzetí velení. Obdobně musí vyřešit případné nahrazení některé jednotky (praporu druhého sledu), kdyby došlo k jejímu vyřazení. Při útoku (průlomu) z chodu je tato varianta málo pravděpodobná.

Závěrem k rekognoskaci a organizaci součinnosti chci znovu zdůraznit její důkladnou přípravu a podtrhnout, že je při ní třeba řešit jen ty zásadní otázky, které vyžadují upřesnění v terénu a řeší konkrétní nutnou součinnost zejména motostřeleckých, dělostřeleckých, ženijních a jiných jednotek. Veškerá tato činnost probíhá v terénu, tím dáváme možnost nepříteli zjistit naši přítomnost, popř. i prozradit náš zámysl. Proto je třeba učit velitele všech stupňů, vševojskové i dělostřelecké, vyjadřovat se krátce, srozumitelně a šetřit čas tak důležitý pro jednotky při realizaci přijatých opatření.

Činnost velitele a štábu divize (pluku) při průlomu obrany nepřítele

Ve všech druzích bojové činnosti klademe velký důraz kromě jiného na zabezpečení nepřetržitosti velení vojskům. Právě při průlomu se tento požadavek mnohonásobně zvyšuje a zejména u divize (divizí), která prolomuje obranu z chodu.

Velitel divize s určenými důstojníky operačního, zpravodajského a jiných oddělení s potřebnými spojovacími prostředky před zahájením průlomu (nejčastěji v noci) zaujímá PVS divize. Toto PVS zaujímá s vyčleněnými důstojníky a spojovacími prostředky i ND divize. Určení důstojníci jsou v období přípravy průlomu trvale na PVS i s vyhodnocovací ústřednou a sbírají a vyhodnocují zprávy o nepříteli. Na základě zjištěných cílů (objektů) neustále upravují a doplňují palebné úkoly za dělostřelecké přípravy a podpory útoku velitelům PDS i veliteli DDS.

Velitel DDS s určenými důstojníky a vyčleněnými spojovacími prostředky zaujímá pozorovatelnou poblíž PVS divize. Velitel pluku s velitelem PDS zaujímají společnou pozorovatelnou a jsou neustále v osobním styku. Velitelé PDS

a velitel DDS mají po linii pozorovatelů vybudované linkové spojení k ND divize a jsou v rádiové síti velení ND divize.

Velitelé oddílů jsou na určených pozorovatelnách, kde vejdou v osobní styk s určenými veliteli praporů před zahájením dělostřelecké přípravy a to zejména ti velitelé oddílů, jejichž oddíly za dělostřelecké podpory útoku budou působit v první skupině (bezprostřední podpora).

Pozorovatelní velitelé oddílů, kteří působí za dělostřelecké podpory útoku ve druhé skupině, budou zpravidla poblíž velitele pluku (PDS).

Velitel a štáb divize (pluku) po obdržení času „Č“ od velitele armády, utajeně a včas tento dodá svým podřízeným. Vševojskoví velitelé po obdržení času „Č“ upraví operační čas na skutečný (astronomický) ve svých „grafikonech přesunů“ a dělostřelečtí velitelé ve svých plánech (tabulkách palby).

Velitel a štáb divize (pluku) na základě vydaného času „Č“ a propočtů vydává signál k zahájení přesunu divize (pluku) z vyčkávacího prostoru a štáb na základě určených signálů vysílaných podřízenými po dosažení jednotlivých míst (čar) informuje velitele divize o situaci vševojskových útvarů během celého přesunu.

ND divize hlásí veliteli divize zaujetí palebných postavení dělostřelectva divize a dosažení „pohotovosti k palbě“ k zahájení dělostřelecké přípravy útoku. U pluku toto hlásí ND pluku za dělostřelectvo pro přímou střelbu a za PTZ msp, a velitel PDS za oddíly PDS.

Nejdůležitějším hlášením pro velitele divize je to, že pluky prvního sledu dosahují ve stanoveném čase čáry rozvinutí do praporních proudů a dělostřelectvo pohotovosti k zahájení dělostřelecké přípravy útoku. Toto hlášení předává veliteli armády a tento může vydat rozkaz k zahájení dělostřelecké přípravy útoku.

Dělostřelectvo armády, divizi i pluků podle „plánu palby“ zahájí dělostřeleckou přípravu útoku a přesně podle stanovené struktury vede jednotlivě palebné přepady, velení probíhá centralizovaně podle stanovených signálů.

V období dělostřelecké přípravy útoku velitel divize (pluku) v podstatě neovlivňuje činnost dělostřelectva, ale je cestou ND divize (pluku) informován o jejím průběhu. Hlavní pozornost velitele a štábu divize (pluku) je upřena na sledování a ovlivňování činnosti pluků prvního sledu zejména v tom, aby ve stanoveném čase dosáhly čáry rozvinutí do rotních proudů, a zejména, aby včas byly připraveny zahájit zteč. To je druhým velmi důležitým momentem pro hlášení veliteli armády, který na základě hlášení velitele divizi dává rozkaz k zahájení dělostřelecké podpory útoku.

Po vydání rozkazu přechází dělostřelectvo (PDS, DDS i ADS) na dělostřeleckou podporu útoku. Obě skupiny dělostřelectva překládají palbu současně na první dvě čáry a po přiblížení vlastních jednotek na bezpečnostní vzdálenost k první čáře zase současně na další dvě čáry postupného soustřeďování palby. Již dříve jsem rozebral a uvedl některé důvody, proč přeložení palby na další čáry nemůže probíhat na rozkaz velitelů jednotek (praporů a rot). Důvody nyní rozeberu podrobněji.

Při průlomu pluky prvního sledu v úseku 1,5–2 km jsou jednotky v bezprostředním styku a mezi prapory jednoho pluku nevzniknou zpravidla žádné mezery a jen ojediněle vznikne mezera mezi pluky v divizi. Častěji může tato mezera vzniknout již mezi divizemi prvního sledu. Při přeložení dělostřelecké palby na rozkaz velitele praporu na další čáru postupného soustřeďování

palby a ponechání palby u sousedního praporu na původní čáře, by byl postupující prapor ohrožen touto palbou (bezpečnostní vzdálenost). Dalším důvodem je i to, že postupné soustřeďování palby je vedeno na zjištěné cíle (objekty) a tedy často může být i na styku praporů.

Obdobná situace je i na stupni pluk (mezi pluky), ale v některých případech může dávat rozkaz k přeložení palby i velitel pluku po souhlase velitele divize. Častěji vydávají rozkaz k přeložení palby velitelé divizí prvního sledu na základě vzniklé situace.

Tento způsob velení PDS (DDS) při přeložení palby postupného soustřeďování palby nebude platit na celou hloubku dělostřelecké podpory útoku, ale, pravděpodobně do hloubky 2—3 km, tzn. asi po druhou až třetí čáru. Po překonání této hloubky se úseky (pásma) průlomu mohou rozšířit a mohou se vytvořit mezery mezi prapory i pluky. V tom případě mohou dávat rozkaz k přeložení palby na další čáru postupného soustřeďování palby velitelé pluků na žádost velitelů pluků.

Proto uvádím, že při průlomu obrany do hloubky 2—3 km je nutná určitá centralizace velení až do stupně divize a vyžaduje přesné velení a přesnou kázeň jak na stupni pluk pro PDS, tak i na stupni divize pro DDS. Na stupni pluk je toto vyřešeno osobním stykem s velitelem PDS a na stupni divize cestou ND divize. Po úspěšném průlomu obrany nepřítel do hloubky 2—3 km a na základě vzniklé situace budeme překládat palby na další čáry postupného soustřeďování palby na rozkaz velitelů pluků.

V případě, že se zúčastňuje některý oddíl ADS dvojitého postupného soustřeďování palby, je vhodné, aby při zahájení dělostřelecké podpory útoku byl v síti velení toho velitele PDS, v jehož prospěch je palba plánována. V případě, že se zúčastňuje oddíl z DDS (bude častěji), zabezpečíme urychlené předávání povelů a požadavků ze stupně pluk přes ND divize veliteli DDS.

Chci znovu zdůraznit, že řízení dělostřeleckých skupin (PDS i DDS) velitelem divize (pluku) při dělostřelecké podpoře útoku dvojitým postupným soustřeďováním palby vyžaduje pevné a nepřetržité velení a dobrou znalost skutečné situace vojsk na bojišti zejména na základě vlastního pozorování.

Po skončení dělostřelecké podpory útoku přechází dělostřelectvo na dělostřelecký doprovod vojsk v útoku při boji v hloubce obrany. Přestože základ tvoří neplánované palby podle požadavků velitelů jednotek a útvarů a dochází k částečné decentralizaci velení, velitel divize (pluku) musí plánovat hromadné palby dělostřelectva divize na směru hlavního úderu. Zejména půjde o dělostřeleckou podporu zasazení druhých sledů, odrážení protiztečí (protiúderů), přechodu vodních toků apod.

Závěrem článku chci upozornit na to, že jsem nerozebíral všechny otázky činnosti dělostřelectva při průlomu obrany nepřítel v podmínkách vedení boje (operace) bez použití jaderných zbraní jednak proto, že mnohé z nich již byly uveřejněny, ale zejména proto, že to nebylo cílem článku. Rozebral jsem jen některé otázky, které mají důležité místo v činnosti velitele a štábu divize (pluku) a při jejich důsledném vyřešení mohou podstatně ovlivnit úspěšný průlom obrany nepřítel.

Vím, že otázky řízení dělostřeleckých skupin a překládání palby za dělostřelecké podpory útoku nejsou v souladu s Vševojsk-7-1. K těmto otázkám chci vyvolat diskusi, protože nejsou v předpisech řešeny.